

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА СПРОМОЖНІСТЬ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ США ТА УКРАЇНИ

Порівняльний аналіз інституціональної спроможності держави України з США має значення в цьому контексті з кількох таких причин, як досвід державного будівництва США, розвиток країни, спільні та відмінні з Україною характеристики суспільства, можливості для удосконалення системи публічного управління в Україні.

Досвід державного будівництва: США має багатий досвід у формуванні та реалізації політики в різних сферах, включаючи публічне управління та адміністрування [4–8]. Цей досвід може бути корисним для України.

Розвинена країна: США є однією з найбільш розвинених країн світу з сильною економікою, стабільною політичною системою та ефективними інституціями. Порівняння з такою країною може допомогти Україні визначити свої сильні та слабкі сторони.

Розбіжності та спільні риси: Хоча США та Україна мають багато розбіжностей, вони також мають деякі спільні риси, такі як багатопартійна система, федералізм (для США) та децентралізація (для України) [1–3; 4–8]. Порівняльний аналіз може допомогти виявити, як ці риси впливають на інституціональну спроможність України та внести зміни в системи України.

Можливості для навчання: Порівняльний аналіз може виявити успішні стратегії, політики та практики, які було впроваджено в США, та що може бути адаптовано для умов України.

США має стабільну політичну систему з сильними демократичними інститутами, тоді як Україна продовжує проходити через політичні реформи. США є однією з найбільш розвинених економік світу, тоді як економіка України продовжує розвиватися [8]. США має високий рівень боротьби з корупцією, тоді як корупція продовжує бути викликом для України. США має добре розвинуту правову систему, тоді як правова система України потребує подальших реформ. В обох країнах існує активне громадське суспільство, але рівень громадської участі та впливу на політику може варіюватися. США має складну систему регулювання, що охоплює різні сектори економіки, тоді як Україна продовжує працювати над покращенням своєї регуляторної політики. Обидві країни мають певний рівень децентралізації, але структура та ефективність місцевого самоврядування можуть відрізнятися.

Цей аналіз може слугувати основою для розробки ефективних стратегій та політик для покращення інституціональної спроможності України. Розробка стратегій реформ потребує такого визначення, яке враховує сучасні виклики та базується на порівняльному аналізі найкращих практик публічного управління в США та Україні.

Залучення громадськості. Забезпечення активного залучення громадськості до процесу реформ через консультації, обговорення та участь у прийнятті рішень, використовуючи сучасні інструменти комунікації та зворотного зв'язку суттєво підвищить рівень ефективності системи публічного управління в Україні та зміцнить інституціональну спроможність держави.

Посилення інституційної незалежності [4–8]. Забезпечення незалежності ключових інститутів влади від політичного впливу та корупції, створюючи ефективні механізми контролю та регулювання – це одне з ключових завдань реформи системи публічного управління та адміністрування в Україні.

Прозорість та облік. Упровадження прозорого механізму звітності для моніторингу та оцінки ефективності реформ, використовуючи сучасні технології збору та аналізу даних. Україна має такі можливості, що засвідчено реформами впровадження цифровізації в системі публічного управління.

Посилення правової системи. Посилення роботи щодо покращення законодавства та його дотриманням для захисту прав громадян та боротьби з корупцією, враховуючи міжнародні стандарти та рекомендації. Дотримання цих рекомендацій неодмінно посилить інституціональну спроможність держави та підвищить довіру до інститутів держави з боку українського суспільства та міжнародних партнерів.

Розвиток людського капіталу [3]. Інвестування в освіту та професійний розвиток, щоб покращити навички та знання, необхідні для ефективного публічного управління, використовуючи сучасні методи навчання та оцінки. Це ключовий чинник підвищення ефективності системи публічного управління та інституціональної спроможності держави.

Ефективне використання ресурсів. Оптимізація використання державних ресурсів, зосереджуючись на пріоритетних секторах та ефективності витрат, використовуючи сучасні методи планування та бюджетування.

Сприяння інноваціям. Стимулювання інновацій та технологічний розвиток для покращення продуктивності та конкурентоспроможності, створюючи сприятливе середовище для наукових досліджень та креативних ініціатив. Що підвищить вміст наукоємної продукції в ВВП країни.

Міжнародне співробітництво. Іntenсифікація роботи з міжнародними партнерами для обміну досвідом, отримання фінансової підтримки та покращення міжнародного іміджу, використовуючи сучасні механізми інтеграції та кооперації.

Поступове, послідовне впровадження реформ [1–3]. Реалізація реформ поетапно, починаючи з найбільш критичних секторів, щоб забезпечити їх успішне впровадження, використовуючи сучасні методи моніторингу та оцінки.

Системні наукові дослідження інституціональної спроможності держави в Україні є важливим завданням науки публічного управління щодо удосконалення системи публічного управління та підвищення інституціональної спроможності держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабакова О., Бабаков В., Литвиненко І. Публічне адміністрування в Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2018. 81. С. 5–11.
2. Григор'єва Т., Колесникова Ю., Марченко О. Напрями реформування системи публічного управління в Україні. *Ефективність державного управління*. 2028. 1(54). С. 7–14.
3. Зубчик О.А. Формування конкурентоспроможності держави в перспективі політичного часу (державно-управлінські аспекти): монографія. К: «Поліграф Плюс», 2019. 408 с.

4. Hood C. A public management for all seasons? *Public Administration*, 1991. 69(1). Pp. 3–19.
5. Osborne S.P. (Ed.). *The new public governance? Emerging perspectives on the theory and practice of public governance*. Routledge. 2010.
6. Pollitt C., Bouckaert G. *Public management reform: a comparative analysis-into the age of austerity*. Oxford University Press. 2017.
7. Domorenok E., Graziano P., Polverari L. Introduction: policy integration and institutional capacity: theoretical, conceptual and empirical challenges, *Policy and Society*, 2021. 40:1. Pp. 1–18, DOI: 10.1080/14494035.2021.1902058
8. Fukuyama F. What is governance? *Governance*. 2013. 26(3). Pp. 347–368.

Роман КОРСАК, Олександр КОВАЛЬ, Діана МОНДИЧ
(Ужгород, Україна)

СУЧАСНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Ринок ресторанного бізнесу належать до базової туристичної інфраструктури. Навантаження на ресторани заклади обумовлена кількістю туристами, що країну. Перспективний розвиток ресторанів, сприяє появі сучасних рестораних господарств призначених як для мешканців, так і для гостей. У контексті зазначеного відмітимо, що сьогодні, вітчизняний ринок ресторанного бізнесу – це галузь гостинності, яка включає надання послуг із забезпечення фізіологічних потреб споживача у харчуванні [2, 18–20].

Господарська діяльність рестораних підприємств України орієнтована на отримання прибутку для умови функціонування як самостійного підприємства, так і організаційних підрозділів інших об'єктів: готелів, торгових центрів, транспортних засобів тощо.

Ми виділяємо наступні чинники, що впливають на успішність розвитку ресторанного бізнесу в Україні:

1. Перший та найбільш очевидний фактор, що визначає реальну вартість та прибутковість будь-якого ресторанного закладу – місцезнаходження. Нижні поверхи житлових будинків, площі великих торгових або розважальних центрів з гарною прохідністю приваблюють набагато більше відвідувачів. Ситуація у ресторанному бізнесі схожа на ситуацію на вторинному ринку житла. Оренда або купівля закладу, розташованого в центрі міста, буде значно вищою навіть, якщо якість кухні та обслуговування виявиться гіршою, ніж у закладі, розташованому у віддаленому чи спальному районі. Ресторан, який знаходиться в місці з низькою прохідністю, потребує додаткових вкладень у маркетинг. У разі покупки такого ресторану необхідно забезпечити широку рекламу, створювати та регулярно наповнювати інформаційний простір навколо закладу [1, 54–57].

2. Іншим фактором, що впливає на ціноутворення у сфері купівлі-продажу ресторанного бізнесу, є праволодіння площею, на якій знаходиться заклад. Ціна ресторану буде істотно вищою, якщо він розташований у приміщенні, що є власніс-